

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΟΜΕΑΣ “ΙΣΤΟΡΙΑ, ΔΟΓΜΑ,
ΔΙΟΡΘΟΔΟΣΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ”

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Α. ΤΣΙΓΚΟΣ

Γνωστικό αντικείμενο: “Δογματική της Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας”

τηλ.: [+30] 2310-99. 69.62 - Γραφείο: Θεολογική Σχολή, ἄρ. 353

Ὁρες συνεργασίας: Τρίτη 11-12 π.μ. & 2-3 μ.μ. - Πέμπτη 12-2 μ.μ.

e-mail: vtsigkos@past.auth.gr - vasileiostsigkos@gmail.com

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥΠΟΛΗ Α.Π.Θ. - 54124 - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΒΙΟ - ΕΡΓΟΓΡΑΦΙΑ

Γεννήθηκε τό 1963 στό Ἀργίτιο, ὅπου περάτωσε τίς γυμνασιακές καί λυκειακές του σπουδές. Τίς προπτυχιακές καί μέρος τῶν μεταπτυχιακῶν του σπουδῶν ἔκανε στή Θεσσαλονίκη, ὅπου καί μονίμως διαμένει.

Εἶναι ἔγγαμος, ἔχει τέσσερα παιδιά.

Α΄. ΣΠΟΥΔΕΣ - ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ

- ▶ 1985: Πτυχίο *Τμήματος Ποιμαντικῆς καί [Κοινωνικῆς Θεολογίας]* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., (βαθμός “ἄριστα”, 9).
- ▶ 1981-1985: Σπουδές στή *Σχολή Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς* τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης.
- ▶ 1984-1985: Παρακολούθηση τοῦ *Σεμιναρίου Ἑλληνικῆς Παλαιογραφίας* τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν.
- ▶ 1986: Πτυχίο *Τμήματος Θεολογίας* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ., (βαθμός “λίαν καλῶς”, 8.40).
- ▶ 1985-1987: Μεταπτυχιακές Σπουδές Συστηματικῆς Θεολογίας στό *Μεταπτυχιακό Τμήμα* τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Α.Π.Θ.
- ▶ 1987-1990: Μεταπτυχιακές Σπουδές στή *Ρωμαιοκαθολική Θεολογική Σχολή* τῆς Ἰρλανδίας στό *Pontifical University, St. Patrick’s College*, ὅπου εἰδικεύθηκε στούς τομεῖς τῆς Πατερικῆς καί Δογματικῆς Θεολογίας.
- ▶ 1990: *Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Εἰδίκευσης (Licentiate in Sacred Theology, S.T.L.)* τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἰρλανδίας, (βαθμός “ἄριστα”, “magna cum laude”). Εἰδίκευση: Dogmatic Theology (Fundamental Dogmatic Theology and Ecclesiology).

- ▶ 1998: Διδακτορικό Δίπλωμα Θεολογίας στο *Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας* της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ., (βαθμός “άριστα”).

÷ ÷ ÷

Β'. ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ - ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

- ▶ 1981-1985: Ύπότροφος του *Ίδρύματος Κρατικών Ύποτροφιών* [Ι.Κ.Υ.].
- ▶ 1987-1990: Ύπότροφος της *Comité Catholique pour la Collaboration Culturelle* [CCCC].

÷ ÷ ÷

Γ'. ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

- ▶ 2000-2004: Λέκτορας στο *Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας* του Α.Π.Θ., μέ γνωστικό αντικείμενο “*Δογματική της Ορθοδόξου Καθολικής Έκκλησίας*”.
- ▶ 2004-2010: Επίκουρος Καθηγητής στο ίδιο *Τμήμα*.
- ▶ 2010-2014: Αναπληρωτής Καθηγητής στο ίδιο *Τμήμα*.
- ▶ 2014-Σήμερα: Καθηγητής στο *Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού*.
- ▶ 2014-2020: Επίσκεπτης Καθηγητής στο *Θεολογικό Ίνστιτούτο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός* του Πανεπιστημίου του Balmand στο Λίβανο.

÷ ÷ ÷

Δ'. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Τά έρευνήτικα του ενδιαφέροντα άφορούν στή μελέτη του περιεχομένου της όρθοδόξου πίστewς, μέσα άπό τή ζωή και τά ποικίλα *μνημεία* του μακροάιwnος πολιτισμού λόγου και τέχνης, πού παράγει έν παντί τόπω και χρόνω ή Έκκλησία και τροφοδοτεί τή θεολογική της μαρτυρία χάριν του άνθρώπου έντός του κόσμου και τής ιστορίας.

Συγκεκριμένα, τό αντικείμενο μελέτης του άποτελεί ή κειμενική της παράδοση, ή όποία συναπαρτίζεται άπό τά άγιογραφικά κείμενα, τά συγγράμματα των άγίων Πατέρων, τίς δογματικές διατυπώσεις και τούς όρους των Οικουμενικών Συνόδων, τά κείμενα τής λειτουργικής πράξης (ύμνοι, εύχές, *Συναξαριστής Άγίων*), τήν έκκλησιαστική τέχνη (εικόνες, άρχιτεκτονική ναών), καθώς και τίς θεσμικές και χαρισματικές έκφάνσεις (μοναχισμός, ιεραποστολή) και άλλα πολιτιστικά *στοιχεία* ως μάρτυρες τής έμπειρίας και θεολογίας τής έν Χριστώ ζωής τής έκκλησιαστικής κοινότητας.

Η *άκριβής έκθεση* τής όρθοδόξου πίστewς, μέ κέντρο τήν Τριαδολογία, τή Χριστολογία και τήν Έκκλησιολογία, γίνεται σε διαχρονία και συγχρονία μέ τόν τρόπο ζωής των φίλων του Θεού, των άγίων, έτσι ώστε νά συνδέεται ή *Δογματική*

όργανικά και ἄρρηκτα μέ τή βιβλική μαρτυρία καί τήν πατερική παράδοση, μέ τό ἦθος καί τή λατρεία, μέ τή θεωρία καί τήν πράξη τῆς Ἐκκλησίας.

Ε΄. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- ▶ 2007-2017: Μέλος τῆς ἐρευνητικῆς ομάδος τοῦ “Δικτύου Κειμενικῆς καί Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως” (Κ.Ε.Ε.Π.) τοῦ Τμήματος (μέ ἐπιστημονική ὑπεύθυνη τήν καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου), ἑνός ἐκ τῶν ἀναγνωρισμένων θεματικῶν δικτύων ἔρευνας πού ὑποστηρίζονται ἀπό τήν Ἐπιτροπή Ἑρευνῶν τοῦ ΑΠΘ.

Συμμετείχε μέ εἰσηγήσεις σέ τρεῖς διοργανωθεῖσες ἡμερίδες μέ θεματική: *Τό ἱστορικό καί ἐρμηνευτικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Α΄* (Θεσσαλονίκη 19/4/2007), *Β΄* (Θεσσαλονίκη 20/3/2008) καί *Γ΄* (Θεσσαλονίκη 20/3/2009) καί στό Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας καί τοῦ Δικτύου (Κ.Ε.Ε.Π.), μέ θέμα: “Ἀπόστολος Παῦλος καί ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς: Ἀπό τήν Οἰκουμενική στήν ἡσυχαστική θεολογία” (Θεσσαλονίκη 27-28 Μαρτίου 2014).

- ▶ 2005-2008 καί 2010-2013: Ἐπόπτης στό Εὐρωπαϊκό Πρόγραμμα μέ τίτλο: “Πρακτική ἄσκηση φοιτητῶν τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ ΑΠΘ”. Τό Πρόγραμμα ἐντάχθηκε στήν Πράξη: “Πρακτική ἄσκηση ἀνώτατης ἐκπαίδευσης” Μέτρο 2.4. “Ἐπαγγελματικός Προσανατολισμός καί σύνδεση μέ τήν ἀγορά ἐργασίας”, τοῦ 2^{ου} Ἐπιχειρησιακοῦ Προγράμματος Ἐκπαίδευσης καί Ἀρχικῆς Ἐπαγγελματικῆς Κατάρτισης (ΕΠΕΑΕΚ II), μέ ἐπιστημονικό ὑπεύθυνο τόν καθηγητή Ἡρακλῆ Ρεράκη.

ΣΤ΄. ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

- ▶ 1989-1990: Ἔδωσε σειρά εἴκοσι μαθημάτων στό *University College Dublin* σέ θέματα νεοελληνικῆς γλώσσας, παραδόσεως καί ὀρθοδόξου θεολογίας.
- ▶ 1990-2000: Ὑπηρετήσε ὡς Θεολόγος καθηγητής (ΠΕ01) στή Δευτεροβάθμια Ἐκπαίδευση, σέ σχολεῖα τῶν Νομῶν Ἑβρου, Ἡμαθίας καί Θεσσαλονίκης.
- ▶ 2000-2013: Δίδαξε στό *Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας* τοῦ Α.Π.Θ. τά δύο **ὑποχρεωτικά μαθήματα**: *Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας 1* καί *2* στους φοιτητές τῶν ΣΤ΄ καί Η΄ ἑξαμήνων ἀντιστοίχως.
- ▶ 2013-2018: Δίδαξε τό ἐνιαῖο ὑποχρεωτικό μάθημα: *Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας* στους φοιτητές τῶν ΣΤ΄ καί Η΄ ἑξαμήνων ἀντιστοίχως.
- ▶ 2000-2001: Δίδαξε κατ’ ἀνάθεση τό ὑποχρεωτικό μάθημα: *Ἱστορία Δογμάτων*.

- ▶ 2000-2001 και 2004-2005: Δίδαξε κατ' ανάθεση τό υποχρεωτικό μάθημα: *Συμβολική Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις. Ιστορία της Οικουμενικής Κινήσεως.*
- ▶ 2004-2009: Δίδαξε κατ' ανάθεση τό υποχρεωτικό μάθημα: *Σύγχρονες Χριστιανικές Αίρέσεις.*
- ▶ 2017-2019: Δίδαξε τά υποχρεωτικά μαθήματα: *Έρμηνεία τών Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων τής Όρθοδόξου Έκκλησίας I και II* στους φοιτητές τών Ε΄-Ζ΄ και ΣΤ΄-Η΄ έξαμήνων αντίστοιχως.
- ▶ 2017-Σήμερα: Διδάσκει ώς συνδιδάσκων στό υποχρεωτικό έπιλεγόμενο μάθημα: *Θεολογία, Φυσικές Έπιστήμες και περιβάλλον (Σεμινάριο)* στους φοιτητές τών ΣΤ΄-Η΄ έξαμήνων.
- ▶ 2019-2021: Δίδαξε τό υποχρεωτικό μάθημα: *Έρμηνεία τών Δογματικών και Συμβολικών Κειμένων τής Όρθοδόξου Έκκλησίας* στους φοιτητές τών Ε΄-Ζ΄ έξαμήνων.
- ▶ 2019-Σήμερα: Διδάσκει τό υποχρεωτικό μάθημα: *Δογματική τής Όρθοδόξου Έκκλησίας I* στους φοιτητές τών Ε΄-Ζ΄ έξαμήνων.
- ▶ 2019-Σήμερα: Διδάσκει τό υποχρεωτικό μάθημα: *Δογματική τής Όρθοδόξου Έκκλησίας II* στους φοιτητές τών ΣΤ΄-Η΄ έξαμήνων.
- ▶ 2000-Σήμερα: Διδάσκει τό **έπιλεγόμενο** μάθημα: *Όρθόδοξη Έκκλησία: Κοινωνία Έσχάτων.*
- ▶ 2000-2003: Δίδαξε τά έπιλεγόμενα μαθήματα: *Θέματα Όρθοδόξου Έσχατολογίας· Τό Άγιο Πνεύμα στην Όρθόδοξη Δογματική Θεολογία και Θέματα Όρθοδόξου Έκκλησιολογίας.*
- ▶ 2000-2012: Δίδαξε τό έπιλεγόμενο μάθημα: *Ειδικά θέματα Χριστολογίας - Έκκλησιολογίας.*
- ▶ 2012-Σήμερα: Διδάσκει τό έπιλεγόμενο μάθημα: *Χριστός και Άγιο Πνεύμα στην Όρθόδοξη Έκκλησιολογία.*
- ▶ 2000-2017: Δίδαξε στά τρία έξάμηνα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας τά τέσσερα **μεταπτυχιακά μαθήματα**: *Ειδικά θέματα Δογματικής τής Όρθοδόξου Καθολικής Έκκλησίας Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄.*
- ▶ 2000-2001: Δίδαξε κατ' ανάθεση τό μεταπτυχιακό μάθημα: *Θέματα Δογματικής Θεολογίας* και τό μάθημα: *Θέματα Χριστιανικής Δογματικής.*
- ▶ 2017-2019: Δίδαξε κατ' ανάθεση τά μεταπτυχιακά μαθήματα *Θέματα Έρμηνείας τών Δογματικών και Συμβολικών κειμένων τής Όρθοδόξου Έκκλησίας Α΄* και *Θέματα Όρθοδόξου Πνευματικότητας Α΄* και *Β΄.*
- ▶ 2017-Σήμερα: Διδάσκει στό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος Κοινωνικής Θεολογίας και Χριστιανικού Πολιτισμού: *“Όρθόδοξη*

Θεολογία και Χριστιανικός Πολιτισμός” τὰ δύο μεταπτυχιακά μαθήματα: *Θέματα Δογματικής τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Α΄ και Β΄*.

- ▶ 2018-Σήμερα: Διδάσκει ὡς συνδιδάσκων στό *Πρόγραμμα Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας καί Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ*: “Σπουδές στήν ἱστορία, τήν πνευματικότητα, τήν τέχνη καί τήν μουσική παράδοση τοῦ Ἁγίου Ὁρους” τὰ μεταπτυχιακά μαθήματα: *Θεολογία καί Πνευματική Ζωή τοῦ Ἁγίου Ὁρους καί Ζητήματα τῆς μοναστικῆς θεολογίας καί πνευματικότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους ἀπό τήν ἵδρυσή του μέχρι σήμερα*.
- ▶ 2019-Σήμερα: Διδάσκει στό *Διϊδρυματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν*: “Ἑλλάδα: Ἐκκλησιαστική Ἱστορία καί Πολιτισμός” τό μεταπτυχιακό μάθημα: *Ἱστορική ἐπισκόπηση τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας*.
- ▶ 2008-Σήμερα: Διδάσκει στό Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ *Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν* τοῦ Α.Π.Θ, στό Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας.
- ▶ 2014-2020: Δίδαξε ὡς Ἐπισκέπτης Καθηγητής μαθήματα Ὁρθοδόξου Δογματικῆς Θεολογίας σέ προπτυχιακοὺς καί μεταπτυχιακοὺς φοιτητές στό *Θεολογικό Ἰνστιτοῦτο ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός* τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Balmand στό Λίβανο.
- ▶ 2000-Σήμερα: Διδάσκει σέ Σεμινάρια διαφόρων Μητροπόλεων, Πολιτιστικῶν Φορέων καί Συλλόγων.

✠ ✠ ✠

Ζ'. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

- ▶ Ἔχει συνεργασθεῖ μέ τούς καθηγητές T. Marsh, T. Corbett, P. Henry καί T. Norris τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Ἰρλανδίας.
- ▶ Ἔχει συνεργασθεῖ μέ τόν καθηγητή G. Dragas τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Durham τῆς Ἀγγλίας.
- ▶ 2001-2003 καί 2005-2006: Μέλος στό πρόγραμμα συμφωνίας ἐπιστημονικῆς συνεργασίας τοῦ Α.Π.Θ. μέ τό Πανεπιστήμιο Constantine the Philosopher τῆς Nitra Σλοβακίας.
- ▶ 2000-Σήμερα: Συνεργάζεται μέ τούς ὁμοτέχνους καθηγητές τοῦ Τομέα Ἱστορίας καί Δόγματος τοῦ Τμήματος καί μέ καθηγητές ἄλλων Θεολογικῶν Τμημάτων καί Ἀνωτάτων Ἐκκλησιαστικῶν Ἀκαδημιῶν τῆς ἡμεδαπῆς καί τῆς ἀλλοδαπῆς.

✠ ✠ ✠

Η'. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

- ▶ 2000-Σήμερα: Συμμετέχει στο διοικητικό έργο του Τμήματος με την άνελλιπή του παρουσία και ενεργό συμμετοχή του στις Γενικές Συνελεύσεις του Τμήματος και του Τομέα στον οποίο ανήκει. Άκόμη συμμετέχει ενεργά σε διάφορες Έπιτροπές στις οποίες έχει οριστεί μέλος. Συγκεκριμένα:
- ▶ 2010-2011, 2013-2014 και 2017-2018: Διευθυντής του Τομέα: “*Ιστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις*”.
- ▶ 2000-Σήμερα: Συμμετείχε ως μέλος σε εξήντα εβδομήντα τρία (73) εκλεκτορικά σώματα και σε έννέα (9) τριμελείς εισηγητικές επιτροπές για την εκλογή και εξέλιξη μελών ΔΕΠ σε διάφορα Τμήματα Α.Ε.Ι., καθώς επίσης δύο φορές ορίστηκε αξιολογητής του συγγραφικού έργου σε εξελίξεις μελών ΔΕΠ. Έπισης συμμετείχε σε πέντε (5) τριμελείς εισηγητικές επιτροπές για πρόσληψη επιστημόνων Π.Δ. 407/80, σε έξι (6) τριμελείς εισηγητικές επιτροπές για “*άποκτηση ακαδημαϊκής-διδασκτικής εμπειρίας σε νέους επιστήμονες*” στο Τμήμα και σε δύο (2) τριμελείς εισηγητικές επιτροπές για μετάταξη εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Έκπαίδευσης σε θέση Ε.ΔΙ.Π.
- ▶ Συμμετείχε ως μέλος σε δεκαπέντε (16) εκλεκτορικά σώματα, σε τέσσερις τριμελείς εισηγητικές επιτροπές για κρίση διδασκόντων καθηγητών στις τέσσερις Άνώτατες Έκκλησιαστικές Ακαδημίες.
- ▶ Μέλος στο πρόγραμμα συμφωνίας επιστημονικής συνεργασίας του ΑΠΘ με το Πανεπιστήμιο Constantine the Philosopher της Nitra Σλοβακίας κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2001-2002, 2002-2003 και 2005-2006.
- ▶ Μέλος της ομάδος εργασίας τον Φεβρουάριο του 2003, υπό την ευθύνη της Κοσμητείας της Θεολογικής Σχολής, για το κείμενο του Παγκοσμίου Συμβουλίου Έκκλησιών, με τίτλο: “*Φύση και σκοπός της Έκκλησίας*”.
- ▶ 2005: Μέλος της Κεντρικής Έπιτροπής θεμάτων των εξετάσεων του ΑΣΕΠ για τους θεολόγους-εκπαιδευτικούς (ΠΕ1).
- ▶ 2011-2012: Μέλος επιτροπής κτιρίου της Θεολογικής Σχολής.
- ▶ 2008-2010 και 2016-2018: Υπεύθυνος του Τομέα “*Ιστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις*” στη Συντονιστική Έπιτροπή του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.
- ▶ 2009-2014: Υπεύθυνος του Τομέα “*Ιστορία, Δόγμα, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές Σχέσεις*” στην επιτροπή για τη διαδικασία της Έσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος.
- ▶ 2010-2013: Μέλος της Έπιτροπής Αναμόρφωσης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος, με αντικείμενο την επικαιροποίηση του Προγράμματος Σπουδών με την αλλαγή των υφιστάμενων γνωστικών αντικειμένων και την κατάταξή τους σ’ ένα νέο ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Σπουδών.
- ▶ 2010-2011 και 2012-2015: Μέλος της Έπιτροπής κατατακτηρίων εξετάσεων του Τμήματος.

- ▶ 2010-2013: Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐποπτείας τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Γυμναστηρίου τοῦ ΑΠΘ, στήν ὁποία ὑπέβαλε ἐπανηλειμμένως προτάσεις γιά τήν ἀναβάθμιση τῆς λειτουργίας του καί τῶν παρεχόμενων ὑπηρεσιῶν του.
- ▶ 2014-2017: Μέλος τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Τμήματος: *Κόσμος / Cosmos*.
- ▶ 2015-2017: Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ τοῦ Τμήματος: *Κόσμος / Cosmos*.
- ▶ Μέλος τῆς Ὄργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς διαφόρων Συνεδρίων καί ἡμερίδων, μεταξύ τῶν ὁποίων: τό Συνέδριο γιά τόν ἅγιο Γρηγόριο Παλαμᾶ (25 Φεβρ. 2010, 10 Μαρτ. 2011, 8 Μαρτ. 2012), τό Συνέδριο γιά τόν Ἑλληνισμό τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (26-27 Νοέμβρ. 2010), τό Συνέδριο γιά τά 90 χρόνια ξεριζωμοῦ, Θεσσαλονίκη ἡ μητέρα τῶν προσφύγων (12-13 Ὀκτ. 2012), τό Διεθνές Συνέδριο γιά τόν Μέγα Κωνσταντίνο καί τήν ἐποχή του. 1700 χρόνια ἀπό τό διάταγμα τῶν Μεδιολάνων (313-2013), (4-6 Δεκ. 2013) κ.ἄ.
- ▶ Μέλος ἐπιστημονικῶν - πνευματικῶν συλλόγων, μεταξύ τῶν ὁποίων: τῆς “Πανελληνίου Ἐνώσεως Θεολόγων”, τῆς “Ἐπιστημονικῆς Ἐταιρείας διά τήν βελτίωσιν τῆς ποιότητος ζωῆς τῶν χρονίως νευρολογικῶς πασχόντων”, τῆς “Ἐταιρείας Λογοτεχνῶν καί Συγγραφέων Ἡπείρου”, τῆς “Ἐνωμένης Ρωμηοσύνης”, τῆς “Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν” κ.ἄ.
- ▶ Μέλος τῆς Θεολογικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τή σύνταξη Ὑπομνηματιστικοῦ Σημειώματος γιά τό κείμενο τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, μέ τίτλο: “The Church towards a common vision” (Διορθόδοξο Κέντρο Πεντέλης 15-18 Νοεμβρίου 2015).
- ▶ Μέλος τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῆς Ἀξιολόγησης τοῦ Προπτυχιακοῦ Προγράμματος Σπουδῶν “Θεολογία” τοῦ Ἰδρύματος “Θεολογική Σχολή Ἐκκλησίας Κύπρου”, μετά ἀπό πρόσκληση τοῦ Φορέα Διασφάλισης καί Πιστοποίησης τῆς Ποιότητος τῆς Ἀνώτερης Ἐκπαίδευσης (ΔΙΠΑΕ) τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, (Λευκωσία 4-7 Δεκεμβρίου 2016).
- ▶ Μέλος τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία* τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά τά ἔτη 2017 καί 2018.
- ▶ 2017-2022: Μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Προγράμματος Προπτυχιακῶν Σπουδῶν τοῦ Τμήματος.
- ▶ 2017-2022: Σύμβουλος Σπουδῶν τοῦ Τμήματος.
- ▶ 2018-2020: Μέλος τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐπανιδρυθέντος Προγράμματος Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν τοῦ Τμήματος “Ὁρθόδοξη Θεολογία καί Χριστιανικός Πολιτισμός”.
- ▶ 2020-2022: Ἀναπληρωτής Διευθυντής τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Προγράμματος Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν τοῦ Τμήματος “Ὁρθόδοξη Θεολογία καί Χριστιανικός Πολιτισμός”.

- ▶ 2019-Σήμερα: Μέλος τῆς Εἰδικῆς Διατμηματικῆς Ἐπιτροπῆς (Ε.Δ.Ε.) τοῦ *Διῖδρυματικοῦ Προγράμματος Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν*: “Ἑλλάδα: Ἐκκλησιαστική Ἱστορία καί Πολιτισμός”.
- ▶ 2021-Σήμερα: Μέλος τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ *Διῖδρυματικοῦ Προγράμματος Μεταπτυχιακῶν Σπουδῶν*: “Ἑλλάδα: Ἐκκλησιαστική Ἱστορία καί Πολιτισμός”.
- ▶ Μέλος τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς Ἐξωτερικῆς Ἀξιολόγησης - Πιστοποίησης τοῦ Προπτυχιακοῦ Προγράμματος Σπουδῶν “Θεολογία” τοῦ Ἰδρύματος “Θεολογική Σχολή Ἐκκλησίας Κύπρου”, μετά ἀπό πρόσκληση τοῦ Φορέα Διασφάλισης καί Πιστοποίησης τῆς Ποιότητος τῆς Ἀνώτερης Ἐκπαίδευσης (ΔΙΠΑΕ) τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, (27-29 Αὐγούστου 2020).

Θ'. ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Ἔχει δημοσιεύσει συνολικά δώδεκα μονογραφίες-μελέτες, σαράντα πέντε ἄρθρα, τρεῖς βιβλιοκρισίες καί δεκατέσσερα ἐλάσσονα δημοσιεύματα-κεῖμενα ἐκλαϊκευτικοῦ χαρακτήρα.

Ἀκολουθεῖ ἀναλυτικός κατάλογος δημοσιευμάτων:

I. ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ

- ▶ 1. *Historical and Doctrinal Themes. Eighth to Ninth century: A study in the letters of St Theodore the Studite (A.D. 759-826)*, Dublin 1990 [σσ. 122].
- ▶ 2. *Ἐκκλησιολογικές θέσεις τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου. Αὐθεντία καί πρωτεῖο*, ἐκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 1999 [σσ. 406, 1 Πίνακας].
- ▶ 3. *Βίος, Συγγράμματα καί ἀκολουθία τοῦ Ὁσίου Πατρός καί Ὁμολογητοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου*, ἐκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη, Θεσσαλονίκη 2001 [σσ. 88].
- ▶ 4. *Ὁ ἀνακαινισμός τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τή δογματική διδασκαλία τοῦ ἁγίου Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου*, ἐκδόσεις Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2009 [σσ. 421, 3 Πίνακες]. ISBN 960-242-349-8.
- ▶ 5. *Δογματικά καί Θεολογικά Μελετήματα Α΄*, ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010 [σσ. 286, 1 Εὐρετήριο]. ISBN 978-960-242-414-8.
- ▶ 6. *Προλεγόμενα στή θεολογική γνωσιολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ*, ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010, [σσ. 173, 1 Εὐρετήριο]. ISBN 978-960-242-415-5.
- ▶ 7. *Θεσμική καί χαρισματική διάσταση τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐνότητα Χριστολογίας καί Πνευματολογίας στήν Ἐκκλησιολογία Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου*, ἐκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010 [σσ. 333, 3 Πίνακες]. ISBN 978-960-242-431-1.

- ▶ 8. *Θέματα Δογματικής τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, ἐκδ. Ccity Publish, Θεσσαλονίκη 2014 [σσ. 526]. ISBN 978-960-93-6699-1.
- ▶ 9. *Περιχώρησις. Θεολογικό περιεχόμενο τοῦ ὄρου καί οἱ ἐφαρμογές του κατά τή Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, ἐκδ. Ostracon, Θεσσαλονίκη 2015 [σσ. 456, 3 Πίνακες] ISBN 978-618-5146-10-8.
- ▶ 10. *Χάρισμα καί θεσμός στήν περί Ἐκκλησίας διδασκαλία τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου*, ἐκδ. Ostracon, Θεσσαλονίκη 2016 [σσ. 336, 3 Πίνακες] ISBN 978-618-5146-33-7.
- ▶ 11. *Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. “Κατά τάς τῶν ἁγίων θεοπνεύστους θεολογίας καί τό τῆς Ἐκκλησίας εὐσεβές φρόνημα”*, ἐκδ. Ostracon, Θεσσαλονίκη 2019 [σσ. 508, 3 Πίνακες] ISBN 978-618-5146-52-8.
- ▶ 12. *Ἄνθρωπος, ὁ ἐν μικρῷ μέγας. Ὅψεις ὀρθοδόξου ἀνθρωπολογίας*, ἐκδ. Ἐννοια, Ἀθήνα 2019 [σσ. 303, 1 Πίνακας] ISBN 978-960-641-010-9.

II. APΘPA

- ▶ 1. “Ο Ἐκκλησιολογικός χαρακτήρας τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καί Πολιτείας κατά τόν ἅγιο Θεόδωρο Στουδίτη”, *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας*, ν. σ. 5 (1998), σσ. 275-294.
- ▶ 2. “Christ as Creator Logos and Saviour according to St Athanasius’ work *Oratio de Incarnatione Verbi*”, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 82 (1999), σσ. 843-854.
- ▶ 3. “St Augustine’s *De Doctrina Christiana* (A commentary on the *Prologue*”, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 83 (2000), σσ. 417-423.
- ▶ 4. “Ἡ διαμόρφωση τοῦ ὄρου ‘Θεοτόκος’ κατά τή διάρκεια τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καί ἡ χριστολογική καί σωτηριολογική σημασία του”, *Ἐπιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας*, τ. 7 (2001), σσ. 171-201.
- ▶ 5. “Kształtowanie się terminu *Theotokos* w okresie Soborów Powszechnych i jego chrystologiczno-soteriologiczne znaczenie” [στήν *Ἐπετηρίδα* τῆς ἔδρας τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπιαλυστόκ Πολωνίας], *Ἐλπίς* 3, 5 (2001), σσ. 9-32.
- ▶ 6. “Ἡ λειτουργία τοῦ Συνοδικοῦ θεσμοῦ κατά τή δεύτερη εἰκονομαχική περίοδο”, *Θεολογία* 73, 2 (2002), σσ. 551-584.
- ▶ 7. “Człowiek i jego odrodzenie według dogmatyki kościoła prawosławnego w aspekcie bizantyjskiej tradycji liturgicznej” (“Ο ἄνθρωπος καί ἡ ἀναγέννησή του κατά τή Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας μέ ἔμφαση στή Βυζαντινή Λειτουργική Παράδοση”), [στήν *Ἐπετηρίδα* τῆς ἔδρας τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπιαλυστόκ Πολωνίας], *Ἐλπίς* 4, 6 (2002), σσ. 120-143.

- ▶ 8. “Η Θεολογία τῶν νέων Μαρτυρολογίων”, *Επιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας*, τ. 8 (2002), σσ. 129-156.
- ▶ 9. “Ὁ ‘τολμηρὸς’ θεολογικὸς λόγος τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ Νέου Θεολόγου καὶ ἡ συμβολὴ του στό ἡσυχαστικὸ κίνημα καὶ τὴ φιλοκαλικὴ ἀναγέννηση”, *Ὁρθοδοξία καὶ Παιδεία 2* (2003), σσ. 67-93.
- ▶ 10. “Ὁ διὰ τοῦ ἀνθρώπου ἀνακαινισμὸς τῆς κτίσεως”, *Ὁρθοδοξία καὶ Παιδεία 3* (2004), σσ. 67-86.
- ▶ 11. “Ἡ ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρώπου στὴ Δογματικὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, *Ἡπειρωτικὰ Γράμματα* περιόδου Β΄, 4, 7 (2005), σσ. 411-416.
- ▶ 12. “Ἡ δογματικὴ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ”, στό συλλογικὸ τόμο *Στά βήματα τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα*. (Χαριστήριος τόμος πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Νέας Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Κύπρου κ. κ. Χρυσοστόμου Β΄ γιὰ τὰ τριάντα χρόνια ἀρχιερατικῆς του διακονίας), Λευκωσία 2008, σσ. 715-741. [Τό ἴδιο, *Ὁρθοδοξία καὶ Παιδεία 4* (2005), σσ. 49-73].
- ▶ 13. “Ἡ θέση τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων καὶ τοῦ πατριάρχου τῆς Δύσεως” στὴν Καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἐκκλησιολογία τῆς ‘κοινωνίας’ στὴν ἐπιστολογραφία τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου”, *Επιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας*, ν. σ. 11 (2006), σσ. 29-57.
- ▶ 14. “Χάρισμα καὶ θεσμὸς στὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο”, ὑπό ἔκδοση στὰ *Πρακτικὰ Διεθνoῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου: Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος 1600 ἔτη (407-2007)*, (Θεσσαλονίκη 22-25 Νοεμβρίου 2007), σσ. 1-28.
- ▶ 15. “Ἡ Ἐκκλησιολογία τῆς ‘κοινωνίας’ στὴν ἐπιστολογραφία τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου”, *Philotheos. International Journal for Philosophy and Theology* 7 (2007), σσ. 252-271.
- ▶ 16. “Οἱ θεολογικὲς προϋποθέσεις τῆς περὶ Θεοῦ διδασκαλίας τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”, *Philotheos. International Journal for Philosophy and Theology* 8 (2008), σσ. 253-258.
- ▶ 17. “Ἡ θεολογικὴ θεμελίωση θεσμοῦ καὶ χαρίσματος στὸν ἅγιο Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο ὑπό τὸ πρῖσμα τῆς παύλειας Ἐκκλησιολογίας”, *Επιστημονική Ἐπετηρίδα Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Τμήμα Ποιμαντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας*, ν. σ. 14 (2009), σσ. 85-105.
- ▶ 18. “Μυστήρια καὶ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας στὸν Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομο”, *Θεολογία* 81, 3 (2010), σσ. 181-211.
- ▶ 19. “Θεσμὸς καὶ χάρισμα στὴν παύλεια Ἐκκλησιολογία τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμο”, στὰ *Πρακτικὰ Διεθνoῦς Συνεδρίου με θέμα: Ἐκκλησία: Θεσμὸς καὶ χάρισμα κατὰ τὸν Ἀπόστολο Παῦλο* (ΙΣΤ΄ Παύλεια), ἔκδ. Ἱερά Μητρόπολις Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας, Βέροια 2010, σσ. 249-274.
- ▶ 20. “Οἱ φανερώσεις τοῦ Θεοῦ στὴν κτίση καὶ τὴν ἱστορία, πηγὴ θεογνωσίας κατὰ τὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ”, *Philotheos. International Journal for*

Philosophy and Theology 11 (2011), σσ. 127-140. [Τό ἴδιο Ἐκκλησιαστικός Φάρος 82 (2011), σσ. 65-85].

▶ 21. “Ἡ φύση καί τό πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας κατά τήν Ὁρθόδοξη θεολογία”, *Ἐρῶ* τχ. 8 (2011), σσ. 9-15.

▶ 22. “Ἡ θεολογική βάση τοῦ ὄρου ‘κοινωνία τῆς θεώσεως’ στόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ”, στό συλλογικό τόμο *Εἰς Μαρτύριον τοῖς ἔθνεσι. Τόμος Χαριστήριος Εἰκοσαετηρικός εἰς τόν Οἰκουμενικόν Πατριάρχη κ. κ. Βαρθολομαῖον*, ἐκδ. Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Θεολογική Σχολή, Θεσσαλονίκη 2011, σσ. 863-885.

▶ 23. “Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός καί ἡ ταυτότητα τοῦ Γένους μας”, *Ἐρῶ* τχ. 12 (2012), σσ. 68-73.

▶ 24. “Τά ἔσχατα στή θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, στόν τόμο “Ἡ ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας γιά τήν αἰωνιότητα καί οἱ πλάνες τῶν ἔσχατολογικῶν αἰρέσεων”, Πρακτικά ΚΔ΄ Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας (Θεσσαλονίκη 15-17 Ὀκτωβρίου 2012), ἐκδ. Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 2013, σσ. 15-47.

▶ 25. “The character of ‘primacy’ in the life and tradition of the Church according to St Theodore the Studite”, *Κόσμος/Cosmos* 2 (2013), σσ. 29-48.

▶ 26. “‘Κοινωνία’ τῶν πιστῶν μέ τήν Ἐκκλησία καί τόν ἐπίσκοπο ἢ διακοπή της χάριν τῆς ἀληθείας: Τό παράδειγμα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἔναντι τῶν προκλήσεων τῶν καιρῶν μας”, στό συλλογικό τόμο *Στά βήματα τῶν Πατέρων μας*, ἐκδ. Ἀρχονταρῖκι, Ἀθήνα 2014, σσ. 293-317.

▶ 27. “Ἡ σωτηρία τοῦ ὅλου ἀνθρώπου στή Θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, σσ. 1-20, ὑπό ἔκδοση στόν τόμο “*Τό πρόβλημα τῆς ἀσθενείας, αἰρετικές καί ἀποκρυφιστικές προσεγγίσεις*”, Πρακτικά ΚΕ΄ Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα αἰρέσεων καί παραθρησκείας (Βόλος 4-6 Νοεμβρίου 2013), ἐκδ. Κλάδος Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καί Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

▶ 28. “Τό ὅλον τῆς ὀρθοδόξου θεολογίας καί σύγχρονες τριαδολογικές ἐκφράσεις κατά τόν π. Ἰωάννη Ρωμανίδη”, στά *Πρακτικά Ἡμερίδος καί Θεολογικές-Ἱστορικές Μελέτες: π. Ἰωάννης Ρωμανίδης, τό ἔργο καί ἡ διδασκαλία του*, ἐκδ. Ἱερά Μονή Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Πελαγίας, Λεβάδεια 2014, σσ. 174-194. [Τό ἴδιο *Κοινωνία* 58, 3 (2014), σσ. 97-114].

▶ 29. “Τό Ἅγιο Πνεῦμα στήν Ὁρθόδοξη Παράδοση”, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς*, τχ. 846 (2012-2014), σσ. 3-18.

▶ 30. “Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός καί ἡ ταυτότητα τοῦ Γένους μας”, στά *Πρακτικά Γ΄ Συνεδρίου: Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί διαφύλαξη τῆς ἐθνικῆς ταυ-*

τότητος - Νεομάρτυρες, Άγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός - Ἐπαναστατικά κινήματα, ἐκδ. Ἀρχονταρίκι, Ἀθήνα 2015, σσ. 249-259.

▶ 31. “Πιστεύω... εἰς Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν”, *Ἐρῶ* 25 (2016), σσ. 61-69.

▶ 32. “Οἱ προϋποθέσεις τῆς θεώσεως διὰ τῆς θείας Εὐχαριστίας στὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Παλαμᾶ”, στὰ *Πρακτικά Α΄ Θεολογικοῦ Συνεδρίου: Θεολογία καὶ Ποιμαντική*, Ναύπακτος 3-4 Ὀκτωβρίου 2015, ἐκδ. Ἱερά Μονὴ Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου, Λεβάδεια 2016, σσ. 54-74.

▶ 33. “Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ὡς χαρακτηριστικὸ παράδειγμα συνύπαρξης καὶ συνεκδήλωσης χαρίσματος καὶ θεσμοῦ”, *Θεολογία* 88, 1 (2017), σσ. 47-65.

▶ 34. “Ἡ περὶ ἀνθρώπου διδασκαλία τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας”, στὸν τόμο “*Αἰρετικές καὶ ἀποκρυφιστικές θεωρήσεις περὶ ἀνθρώπου καὶ ἀνθρώπινα δικαιώματα*”, Πρακτικά ΚΗ΄ Πανορθόξου Συνδιασκέψεως Ἐντεταλμένων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων γιὰ θέματα αἰρέσεων καὶ παραθρησκείας (Ἀργίνιον 31 Ὀκτωβρίου - 2 Νοεμβρίου 2016), ἐκδ. Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήνα 2017, σσ. 29-50.

▶ 35. “Ἡ θεολογία τῆς περιχωρήσεως στὴν περὶ Ἁγίας Τριάδος διδασκαλία τῶν Καππαδοκῶν Πατέρων”, *Θεολογία* 88, 2 (2017), σσ. 37-54.

▶ 36. “The Dogmatic Theology of the Church and Contemporary Theological Research”, *The Greek Orthodox Theological Review* 62, 3-4 (2017), σσ. 211-240.

▶ 37. “Ἡ ἔννοια τῆς κίνησης καὶ τῆς χωρητικότητας στὴν Τριαδολογία τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου”, *Κόσμος/Cosmos* 5 (2018), σσ. 163-177.

▶ 38. “Οἱ θεοφάνειες ὡς θεμελιώδης ἀρχὴ καὶ ἐρμηνευτικὸ κλειδί τῆς Δογματικῆς τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας”, στὸ συλλογικὸ τόμο *Μυριώνυμον εὐχος, Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Μητροπολίτῃ Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας κ. Παντελεήμονι ἐπὶ τῷ χρυσῷ Ἰωβηλαίῳ Ἱερωσύνης (1969-2019) καὶ τῷ ἀργυρῷ Ἰωβηλαίῳ Ἀρχιερωσύνης (1994-2019)*, Τόμ. Γ΄, ἐκδ. Ἱερά Μητρόπολις Βεροίας, Ναούσης καὶ Καμπανίας, Βέροια 2019, σσ. 597-614.

▶ 39. “Ἀνθρωπολογικὲς συνέπειες τῆς περιχωρήσεως στὴ διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”, στὰ *Πρακτικά Γ΄ Ἐπιστημονικοῦ Συμποσίου τῆς Ἐταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν*, μέ θέμα: “Βυζαντινὴ Μακεδονία. Θεολογία - Ἱστορία - Φιλολογία - Δίκαιο - Ἀρχαιολογία - Τέχνη” (Θεσσαλονίκη 14-15 Μαΐου 2016), ἐκδ. Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, (Μακεδονικὴ Βιβλιοθήκη. Ἀρ. 111), Θεσσαλονίκη 2019, σσ. 71-75.

▶ 40. “Ἡ σπουδαιότητα τῶν θεοφανειῶν γιὰ τὴν Ὀρθόδοξη Θεολογία”, στὸ συλλογικὸ τόμο *Ἁγία Γραφή καὶ Πολιτισμός. Τιμητικὸς Τόμος στὸν Καθηγητὴ Χρήστο Κ. Οἰκονόμου*, ἐκδ. Κέντρον Μελετῶν Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου, Θεσσαλονίκη-Λευκωσία 2020, τ. Β΄, σσ. 539-565.

▶ 41. “Ὁ περιχωρητικὸς τρόπος τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνα”, στὰ *Πρακτικά τοῦ Η΄ Διεθνoῦς Συνεδρίου Ὀρθοδόξου Θεολογίας*, μέ θέμα: “Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας: Ἡ

Ὁρθόδοξη θεολογία στὸν 21^ο αἰῶνα” (Θεσσαλονίκη 21-25 Μαΐου 2018), διαδικτυακή ἀνάρτηση στή σελίδα “Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος”, Θεολογική Σχολή Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη 2020, σσ. 504-511.

▶ 42. “Ὁ Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός ὡς θεολόγος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”, στό συλλογικό τόμο *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός ὁ Ἁγιορείτης Φωτιστής τοῦ Γένους*, Πρακτικά Θεολογικῆς Ἐπιστημονικῆς Ἡμερίδας, ἐκδ. Ἱερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου, Ἅγιον Ὄρος 2020, σσ. 59-73.

▶ 43. “Ὁ περιχωρητικός τρόπος τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνα”, στό συλλογικό τόμο *Κοινωνική Θεολογία. Ἀπό τήν Μεταθρησκευτική ἀνθρωπολογία στήν Ἠθική τῶν θρησκευτῶν. Ἀφιερωματικός Τόμος στὸν Καθηγητή καί Κοσμητόρα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ε.Κ.Π.Α. Ἀπόστολο Β. Νικολαΐδη*, ἐκδ. Γρηγόρη, Ἀθήνα 2020, σσ. 153-163.

▶ 44. “Θεολογία καί Οἰκονομία στίς Διδαχές τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ”, στό συλλογικό τόμο *1821: Ἐπανάσταση καί ἀνάσταση τοῦ Γένους. Τμήμα Κοινωνικῆς Θεολογίας καί Θρησκευσιολογίας ΕΚΠΑ*, ἐκδ. Ἴεννοια, Ἀθήνα 2021, σσ. 459-478.

▶ 45. “Ἡ ὀρθόδοξος δογματική θεολογία τήν τρίτη χιλιετία: Ἐπιστροφή στήν καθολικότητα”, *Κληρονομία* 40 (2018 [2021]), σσ. 91-121.

III. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

▶ 1. Δημήτριος Ἴ. Φαλλῆς, *Ὁ Ἅγιος Λεωνίδης ὁ Μάρτυς. Ἡ ταυτότητά του. Ὁ παλαιοχριστιανικός ναός του στό Κλαψί (Κλαυσεῖον) Εὐρυτανίας*, Ἀθήνα 1999, στό περιοδικό *Θεολογία* 72, 1 (2001), σσ. 420-424.

▶ 2. Πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντῖνος Μ. Φούσκας, *Θεοδώρου Στουδίτη, ΠΝΕΥΜΑ ΚΑΙ ΣΑΡΚΑ. Χειραγώγηση στήν Ὁρθόδοξη Πνευματικότητα*, Ἀθήνα 1997, στό περιοδικό *Θεολογία* 73, 2 (2002), σσ. 760-767.

▶ 3. Ἀρχιμανδρίτης Εἰρηναῖος Χατζηγεφραμίδης, *Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: Πραγματιστής τοῦ παρόντος ὀραματιστής τοῦ μέλλοντος*, ἐκδ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2012, στό περιοδικό *Θεολογία* 84, 1 (2013), σσ. 342-345.

IV. ΕΛΑΣΣΟΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ - ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΚΛΑΪΚΕΥΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

▶ 1. “Ἡ προσωπικότητα καί τό ἔργο τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου”, *Θεοδομία* τχ. 1 (1999), σσ. 50-59· τχ. 2 (1999), σσ. 79-91.

▶ 2. “Μαρτυρία καί διακονία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας στήν Πολωνία”, *Ἡ ἀλήθεια* 2 (Σεπτέμβριος 2001), σσ. 10-11· *Ὁ ἅγιος Νικήτας* 12, τχ. 133-134 (2001), σσ. 277-281.

▶ 3. “Ἡ στάση τοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἔναντι τῶν συνόδων τῆς ἐποχῆς του”, στόν τόμο *Δ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου (20-*

22 Σεπτεμβρίου 2002). *Εισηγήσεις - Περιλήψεις Ανακοινώσεων*, Θεσσαλονίκη 2003, σ. 172.

▶ 4. “Ο ‘τολμηρός’ θεολογικός λόγος του ἁγίου Συμεών του Νέου Θεολόγου καί ἡ συμβολή του στή φιλοκαλική ἀναγέννηση”, στόν τόμο *Ε΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου* (Κέρκυρα 3-5 Ὀκτωβρίου 2003). *Εισηγήσεις-περιλήψεις*, ἐκδ. Ἰόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα 2005, σσ. 120-122.

▶ 5. “Πίστη καί ζωή στίς Διδαχές του ἁγίου Κοσμᾶ του Αἰτωλοῦ”, *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός* 2 (2007), σσ. 18-21.

▶ 6. “Επικήδειος προσφώνησις στόν ἀρχιμανδρίτη π. Στέφανο Σιναΐτη (πρωτοπρεσβύτερο Σάββα Ἰ. Ψαρόπουλο) 1936-2007”, *Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς* 90, τχ. 817 (2007), σσ. 313-318.

▶ 7. “Ο ἀνακαινισμός του “ὄλου” ἀνθρώπου”, *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός* τχ. 3 (2007), σσ. 35-38· τχ. 4 (2007), σσ. 34-37.

▶ 8. “Τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ὡς μέσα καί τρόπος ἀνακαινισμοῦ του ἀνθρώπου”, *Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός* τχ. 16 (2010), σσ. 16-18.

▶ 9. “Οἱ θεολογικές προϋποθέσεις τῆς περί Θεοῦ διδασκαλίας του ἁγίου Γρηγορίου του Παλαμᾶ”, στόν τόμο *Ζ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου: Παράδοση καί ἀνανέωση στό Βυζάντιο* (Κομοτηνή 20-23 Σεπτεμβρίου 2007). ἐκδ. Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Κομοτηνή 2011, σσ. 242-243.

▶ 10. “Σύνδεσμος καί ἐνότητα κλήρου καί λαοῦ στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας”, *Ἡ Ὁδός* 7 (2012), σσ. 5-9.

▶ 11. “Χριστούγεννα: Τό Μυστήριο του Θεοῦ καί του ἀνθρώπου”, στή *Θρησκευτικά Ἀναγνώσματα: Τά Χριστούγεννα στή ζωή τῶν Ἑλλήνων*, ἐνθετο ἐφημ. *Ἐλεύθερος Τύπος* 16-12-2012, σσ. 8-19.

▶ 12. “Ο Ἀπόστολος Ε. Παπαχρήστος ὡς θεολόγος στή διακονία τῆς Ἐκκλησίας”, στό συλλογικό τόμο: *Ἀντίδωρον Τιμῆς. Ἀπόστολος Παπαχρήστος 1949-2013*, Ἀργίτιο, 2013, σσ. 51-55.

▶ 13. “Τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ἢ λόγος περί τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς του κόσμου”, *Ἡ Ὁδός* 11 (2016), σσ. 15-18.

▶ 14. “Τό Πνεῦμα τό Ἅγιον... ὅλον συγκροτεῖ τόν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας”, *Τεραποστολικός Ταχυδρόμος* τχ. 147 (2019), σσ. 19-23.

Γ. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕ ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΣΕ ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

Ἴχει συμμετάσχει σέ δεκάδες Θεολογικά ἐπιστημονικά Συνέδρια, Συμπόσια καί Ἡμερίδες στήν Ἑλλάδα καί τό Ἐξωτερικό ὡς σύνεδρος, ὡς εισηγητής καί ὡς μέλος ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἐξ αὐτῶν ἔχει συμμετάσχει μέ εἰσήγηση σέ τριάντα ἕξι Διεθνή Συνέδρια ἢ Συμπόσια στήν Ἑλλάδα καί τό Ἐξωτερικό καί ἔχει δώσει σαράντα Διαλέξεις.

Ακολουθεί αναλυτικός κατάλογος με τίτλους τῶν Συνεδρίων καί τῶν εἰσηγήσεών του σέ αὐτά:

I. ΤΙΤΛΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ

▶ 1. Διεθνές Συνέδριο τῆς ἔδρας Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπιαλυστόκ τῆς Πολωνίας, μέ θέμα: *“Ἡ Θεοτόκος στή λατρεία καί εὐσέβεια”* (Μπιαλυστόκ 7-8 Ἰουνίου 2001). Εἰσήγηση μέ τίτλο: *“Ἡ διαμόρφωση τοῦ ὄρου ‘Θεοτόκος’ κατά τή διάρκεια τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καί ἡ χριστολογική καί σωτηριολογική σημασία του”*.

▶ 2. Ἐπιστημονικό Συμπόσιο *“Πρός τιμὴν καί μνήμην τοῦ ἁγίου Σεραφεῖμ Ἐπισκόπου Φαναρίου καί Νεοχωρίου”* (Νεοχώριο Καρδίτσης 24-26 Μαΐου 2002). Εἰσήγηση μέ τίτλο: *“Ἡ Θεολογία τῶν νέων Μαρτυρολογίων”*.

▶ 3. Διεθνές Συνέδριο τῆς ἔδρας Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μπιαλυστόκ τῆς Πολωνίας, μέ θέμα: *“Ἡ θεία Λειτουργία στή χριστιανική ζωή”* (Μπιαλυστόκ 7-9 Ἰουνίου 2002). Εἰσήγηση μέ τίτλο: *“Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ ἀναγέννησή του κατά τή Δογματική τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μέ ἔμφαση στή Βυζαντινή Λειτουργική Παράδοση”*.

▶ 4. Δ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου (Θεσσαλονίκη 20-22 Σεπτεμβρίου 2002). Εἰσήγηση μέ τίτλο: *“Ἡ στάση τοῦ Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου ἔναντι τῶν συνόδων τῆς ἐποχῆς του”*.

▶ 5. Ε΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου (Κέρκυρα 3-5 Ὀκτωβρίου 2003). Εἰσήγηση μέ τίτλο: *“Ὁ ‘τολμηρός’ θεολογικός λόγος τοῦ ἁγίου Συμεών τοῦ Νέου Θεολόγου καί ἡ συμβολή του στή φιλοκαλική ἀναγέννηση”*.

▶ 6. Ἐπιστημονικό Συμπόσιο, μέ θέμα: *“Ἱστορία καί Πνευματικός βίος τῶν Ἀγράφων κατά τήν Ὀθωμανοκρατία καί τούς Νεώτερους χρόνους”* (Καρπενήσι 28-30 Μαΐου 2004). Εἰσήγηση μέ τίτλο: *“Ἡ δογματική διδασκαλία τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ”*.

▶ 7. Β΄ Σεμινάριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας, μέ θέμα *“Ἄνθρωπος καί φυσικό περιβάλλον”* (Ἱερά Μονή Ἄνω Ξενιᾶς 27-29 Μαΐου 2005). Εἰσήγηση μέ τίτλο: *“Ἡ πορεία τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τήν πτώση στή θέωση καί ἡ σχέση του μέ τήν κτίση”*.

▶ 9. Ἐπιστημονικό Συμπόσιο στά πλαίσια τῶν Μ΄ Δημητρίων, μέ θέμα: *“Χριστιανική Μακεδονία: Θεσσαλονίκη - Ἱεροσόλυμα”* (Θεσσαλονίκη 4-6 Νοεμβρίου 2005). Εἰσήγηση μέ τίτλο: *“Ὁ πατριάρχης Ἱεροσολύμων στήν ἐπιστολογραφία Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου”*.

▶ 10. Ζ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ἑλλάδος καί Κύπρου, μέ θέμα: *“Παράδοση καί ἀνανέωση στό Βυζάντιο”* (Κομοτηνή 20-23 Σεπτεμβρίου 2007). Εἰσήγηση μέ τίτλο: *“Προλεγόμενα στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”*.

▶ 11. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας, μέ θέμα: “Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος 1600 ἔτη (407-2007)” (Θεσσαλονίκη 22-25 Νοεμβρίου 2007). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Χάρισμα καί θεσμός στόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο”.

▶ 12. Β΄ Ἐπιστημονική Ἡμερίδα τοῦ “Τομέα Ἱστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων - Δίκτυο Κειμενικῆς καί Ἐρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως”, μέ θέμα: “Τό ἱστορικό καί ἐρμηνευτικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Β΄” (Θεσσαλονίκη 20 Μαρτίου 2008). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἐνώσεις καί διακρίσεις στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.

▶ 13. Γ΄ Ἐπιστημονική Ἡμερίδα τοῦ “Τομέα Ἱστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων - Δίκτυο Κειμενικῆς καί Ἐρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως”, μέ θέμα: “Τό ἱστορικό καί ἐρμηνευτικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Γ΄” (Θεσσαλονίκη 20 Μαρτίου 2009). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Διάκριση οὐσίας καί ἐνεργειῶν στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.

▶ 14. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριο στά πλαίσια τῶν ΙΣΤ΄ Παυλείων, μέ θέμα: “Θεσμός καί χάρισμα κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο” (Βέροια 26-28 Ἰουνίου 2010). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ θεολογική θεμελίωση θεσμοῦ καί χαρίσματος στόν ἅγιο Ἰωάννη τόν Χρυσόστομο ὑπό τό πρίσμα τῆς παύλειας Ἐκκλησιολογίας”.

▶ 15. Θεολογικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: “Εἰς ἱεράν μνήμην καί τιμῆν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης” (Θεσσαλονίκη 12-13 Μαρτίου 2011). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ θεολογική βάση τοῦ ὅρου ἄκοινωνία τῆς θεώσεως” στόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ”.

▶ 16. Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ, μέ θέμα: “Ἀντιαιρετικό Συνέδριο γιά θέματα αἱρέσεων καί παραθρησκείας” (Βόλος 7-9 Φεβρουαρίου 2012). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Θεολογική θωράκιση τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας ἔναντι τῶν αἱρέσεων”.

▶ 17. ΚΔ΄ Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν αἱρέσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: “Ἡ ἐλπίδα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας γιά τήν αἰωνιότητα καί οἱ πλάνες τῶν ἔσχατολογικῶν αἱρέσεων” (Θεσσαλονίκη 15-17 Ὀκτωβρίου 2012). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Τά ἔσχατα στή θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

▶ 18. Σεμινάριο κληρικῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ, μέ θέμα: “Πατερική Θεολογία” (Βόλος 15 Ἀπριλίου 2013). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Κοινωνία τῶν πιστῶν μέ τήν Ἐκκλησία καί τόν ἐπίσκοπο ἢ διακοπή τῆς χάριν τῆς ἀληθείας: Τό παράδειγμα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτη ἔναντι τῶν προκλήσεων τῶν καιρῶν μας”.

► 19. ΚΕ΄ Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν αἰρέσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: “*Τό πρόβλημα τῆς ἀσθενείας, αἰρετικές καί ἀποκρουφιστικές προσεγγίσεις*” (Βόλος 4-6 Νοεμβρίου 2013). Εἰσήγησις μέ τίτλο: “Ἡ σωτηρία τοῦ ὄλου ἀνθρώπου στή Θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

► 20. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριον τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας - Δίκτυο Κειμενικῆς καί Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παράδοσης (ΚΕΕΠ), μέ θέμα: “*Ἀπόστολος Παῦλος καί ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς: Ἀπό τήν Οἰκουμενική στήν ἡσυχαστική θεολογία*” (Θεσσαλονίκη 27-28 Μαρτίου 2014). Εἰσήγησις μέ τίτλο: “Ἡ ἑπιχώρησις στήν Τριαδολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.

► 21. International Conference τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., μέ θέμα: “*Understanding persons. Ancient, Medieval and Modern Perspectives from the Christian East*” (Θεσσαλονίκη 14-15 Μαΐου 2014). Εἰσήγησις μέ τίτλο: “Ἡ ἑπιχώρησις ὡς τρόπος τῆς κατά Θεόν ζωῆς τοῦ ἀληθινοῦ προσώπου”.

► 22. Γ΄ Διεθνές Συνέδριον τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: “*Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία καί διαφύλαξις τῆς Ἐθνικῆς Ταυτότητος - Νεομάρτυρες, Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός - Ἐπαναστατικά Κινήματα*” (Ἀθήνα 14-16 Νοεμβρίου 2014). Εἰσήγησις μέ τίτλο: “Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός καί ἡ ταυτότητα τοῦ Γένους μας”.

► 23. Θεολογικό Ἐπιστημονικό Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μεγίστης Μονῆς Βατοπαιδίου καί τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ., μέ θέμα: “*Ἅγιος Κοσμάς ὁ Ἀγιορείτης, Φωτιστής τοῦ Γένους*” (Θεσσαλονίκη 9-10 Δεκεμβρίου 2014). Εἰσήγησις μέ τίτλο: “Ὁ ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός ὡς θεολόγος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

► 24. Διεθνές Ἐπιστημονικό Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μεγίστης Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “*Ἅγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός. Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καί Ἑλληνικόν Γένος*” (Ἀγρίνιο 27-28 Δεκεμβρίου 2014). Εἰσήγησις μέ τίτλο: “Ἡ Ὁρθόδοξος πίστις στή θεολογία τοῦ ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ”.

► 25. Ἡ Ἐπιστημονική Ἡμερίδα τοῦ “Τομέα Ἱστορίας, Δόγματος, Διορθοδόξων καί Διαχριστιανικῶν Σχέσεων - Δίκτυο Κειμενικῆς καί Ἑρμηνευτικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παραδόσεως”, μέ θέμα: “*Τό ἱστορικό καί ἐρμηνευτικό πλαίσιο τῆς ἐποχῆς τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Ζ΄*” (Θεσσαλονίκη 19 Μαρτίου 2015). Εἰσήγησις μέ τίτλο: “Τό Ἅγιο Πνεῦμα ὡς ἀπόρρητος ἔρωσ΄ τοῦ Πατρός πρός τόν Λόγον στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.

► 26. Α΄ Θεολογικό Συνέδριον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καί ἁγίου Βλασίου, μέ θέμα: “*Θεολογία καί Ποιμαντική*” (Ναύπακτος 3 Ὀκτωβρίου 2015). Εἰσήγησις μέ τίτλο: “Οἱ προϋποθέσεις τῆς θεώσεως διά τῆς θείας Εὐχαριστίας στόν ἅγιον Γρηγόριον Παλαμᾶ”.

▶ 27. Γ΄ Επιστημονικό Συμπόσιο τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν, μέ θέμα: “*Βυζαντινή Μακεδονία. Θεολογία-Ἱστορία-Φιλολογία-Δίκαιο-Ἀρχαιολογία-Τέχνη*” (Θεσσαλονίκη 14-15 Μαΐου 2016). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἀνθρωπολογικές συνέπειες τῆς *περιχωρήσεως* στή διδασκαλία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ”.

▶ 28. Διεπιστημονική Ἡμερίδα τοῦ Συλλόγου Μεταπτυχιακῶν Φοιτητῶν καί Ὑποψηφίων Διδακτόρων τοῦ Τμήματος Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., μέ θέμα: “*Ἀπό τό Πάθος στήν Ἀνάσταση. Τό νόημα τῆς Ὁρθόδοξης Σωτηριολογίας*” (Θεσσαλονίκη 26 Μαΐου 2016). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ φανέρωση τοῦ ἀνθρώπου στόν Σταυρό καί τήν Ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ”.

▶ 29. Ἡμερίδα Ἐπιμόρφωσης Κατηχητῶν καί Κυκλαρχῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, μέ θέμα: “*Ἐλληνισμός - Χριστιανισμός: Οἱ δύο πυλώνες τῆς Ὁρθόδοξης Κατήχησης*”. ΚΒ΄ Παύλεια (Νάουσα 12 Ἰουνίου 2016). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Στό φῶς τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως”.

▶ 30. ΚΗ΄ Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψις Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπί τῶν αἰρέσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ θέμα: “*Αἰρετικές καί ἀποκρουφιστικές θεωρήσεις περί ἀνθρώπου καί ἀνθρώπινα δικαιώματα*” (Ἀγρίνιο 31 Ὀκτωβρίου-2 Νοεμβρίου 2016). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ἡ περί ἀνθρώπου διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας”.

▶ 31. Γ΄ Θεολογικό Συνέδριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ναυπάκτου καί ἁγίου Βλασίου, μέ θέμα: “*Δυτική Θεολογία: θεωρία καί πράξη*” (Ναύπακτος 30 Σεπτεμβρίου 2017). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Περί τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ στους Ἑλληνες Πατέρες καί τή Δυτική Θεολογία (Μέθοδοι προσέγγισης συγκλίνουσες ἢ ἀποκλίνουσες;)”.

▶ 32. Η΄ Διεθνές Συνέδριο Ὁρθοδόξου Θεολογίας, μέ θέμα: “*Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας: Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία στον 21^ο αἰῶνα*” (Θεσσαλονίκη 21-25 Μαΐου 2018). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “Ὁ ‘περιχωρητικός’ λόγος τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου αἰῶνα”.

▶ 33. Επιστημονική Ἡμερίδα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ΕΚΠΑ, μέ θέμα: “*Οἱ Πρόδρομοι τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821: Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός (1714-1779)-Ρήγας Βελεστινλῆς (1757-1798)*” (Ἀθήνα 27 Μαρτίου 2019). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Θεολογία καί Οἰκονομία στίς Διδαχές τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ*”.

▶ 34. ΚΔ΄ Συνέδριον Πανελληνίου Χριστιανικοῦ Ὁμίλου Ὁρθοδόξου Ἱεροποστολῆς, μέ θέμα: “*Ἡ Ἁγία Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας Ἐκκλησία τῆς Πεντηκοστῆς*” (Ἀράχωβα 23-25 Αὐγούστου 2019). Εἰσήγηση μέ τίτλο: “*Τό Πνεῦμα τό Ἅγιον... ὅλον συγκροτεῖ τόν θεσμόν τῆς Ἐκκλησίας*”.

▶ 35. Συνέδριο Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “*Ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Νεομάρτυρας: Μαρτύριο καί Μαρτυρία*” (Ἀγρίνιο / Θέρμο 1

-3 Νοεμβρίου 2019). Εισήγηση με τίτλο: “*Ἡ Ὁρθόδοξη Θεολογία στή Συναξάρια τῶν Νεομαρτύρων*”.

▶ 36. Διεθνές Συνέδριο τοῦ Τμήματος Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας Α.Π.Θ., τῆς Καθολικῆς καί τῆς Προτεσταντικῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Στρασβούργου καί τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἰδρύματος Πατερικῶν Μελετῶν, μέ θέμα: “*Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας καί Ἰλάριος Πικταβίου μεταξύ Ἀνατολῆς καί Δύσης*” (Θεσσαλονίκη 5-7 Νοεμβρίου 2019). Εισήγηση μέ τίτλο: “*Ἡ ἔννοια τῆς κίνησης καί τῆς χωρητικότητας στήν Τριαδολογία τοῦ Μεγάλου Ἀθανασίου*”.

II. ΤΙΤΛΟΙ ΔΙΑΛΕΞΕΩΝ

▶ 1. Στό Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: “*Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ ἀναγέννησή του*” (Θεσσαλονίκη 23 Σεπτεμβρίου 2002).

▶ 2. Στήν Ἡμερίδα Στελεχῶν τῶν Ἐνοριακῶν - Κατηχητικῶν Συνάξεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: “*Ἡ σημασία τοῦ περιεχομένου τῆς Δογματικῆς γιά τήν ἐκκλησιαστική κατήχηση καί τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν*” (Θεσσαλονίκη 2 Μαρτίου 2003).

▶ 3. Στή Β΄ Λειτουργική Ἑβδομάδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὁρους καί Ἀρδαμερίου, μέ θέμα: “*Τά μυστήρια ὡς μέσα καί τρόπος τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς στήν Ἐκκλησία*” (Μεγάλη Παναγία Χαλκιδικῆς 13 Ἰουλίου 2004).

▶ 4. Στή Χριστιανική Φοιτητική Ἑνωση, μέ θέμα: “*Ἡ σάρκωση τοῦ Λόγου καί οἱ ὄντολογικές τῆς συνέπειες γιά τόν ἄνθρωπο*” (Θεσσαλονίκη 11 Δεκεμβρίου 2004).

▶ 5. Στό Σεμινάριο Κατηχητῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος καί Ἄλμυροῦ, μέ θέμα: “*Ὀυσιώδη γνωρίσματα καί κριτικός ἔλεγχος τῶν ἐφαρμογῶν τῆς Ὁρθοδόξου Θεολογίας*” (Βόλος 15 Νοεμβρίου 2004).

▶ 6. Στό Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο τοῦ Δήμου Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: “*Ἡ διά τοῦ ἀνθρώπου ἀνακαίνιση τῆς κτίσεως*” (Θεσσαλονίκη 30 Νοεμβρίου 2005).

▶ 7. Στή Σχολή Γονέων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “*Ἡ ἀναγέννηση τοῦ ἀνθρώπου διά τῶν μυστηρίων τῆς Ἐκκλησίας*” (Ἀργίτιο 15 Ἰανουαρίου 2007).

▶ 8. Στό Ἀνοιχτό Λαϊκό Πανεπιστήμιο (2008-2009) τοῦ Δήμου Πτολεμαΐδας, μέ θέμα: “*Ἡ Ἐκκλησία ὁμαίνεται ἐν τοῖς μυστηρίοις*” (Πτολεμαΐδα 22 Ἰανουαρίου 2009).

▶ 9. Στό Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2008-2009), μέ θέμα: “*Ἡ ἐκκλησιολογική αὐθεντία κατά τόν 8^ο-9^ο αἰῶνα ὡς χριστολογικό ζήτημα*” (Θεσσαλονίκη 11 Φεβρουαρίου 2009).

▶ 10. Στο Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων του Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2009-2010), μέ θέμα: “*Ἡ Ἐκκλησία ὡς κοινότητα θεώσεως*” (Θεσσαλονίκη 11 Μαρτίου 2010).

▶ 11. Στήν Γ΄ Ἱερατική Ἡμερίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “*Τά μυστήρια ὡς μέσα καί τρόπος ἀνακαινισμού τοῦ ἀνθρώπου*” (Ρίζα 12 Ὀκτωβρίου 2010).

▶ 12. Στούς Ἀκαδημαϊκούς Διαλόγους τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, μέ θέμα: “*Ἡ ἀληθινή ζωή τοῦ ἀνθρώπου κατά τήν ὀρθόδοξη θεολογία*” (Βέροια 24 Ὀκτωβρίου 2010).

▶ 13. Στο Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2010-2011), μέ θέμα: “*Οἱ φανερώσεις τοῦ Θεοῦ στήν κτίση καί τήν ἱστορία, πηγή θεογνωσίας κατά τήν ὀρθόδοξη θεολογία*” (Θεσσαλονίκη 25 Ἰανουαρίου 2011).

▶ 14. Στούς Ἀκαδημαϊκούς Διαλόγους τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, μέ θέμα: “*Τά μυστήρια καί ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας*” (Βέροια 13 Νοεμβρίου 2011).

▶ 15. Στήν Ἐνωσιή Θεολόγων Πιερίας, μέ θέμα: “*Κλῆρος καί λαός στήν ὀρθόδοξη θεολογία καί ζωή*” (Κατερίνη 27 Μαΐου 2012).

▶ 16. Σέ ἐκδήλωση τῆς Ἐνωμένης Ρωμηοσύνης στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Δήμου Γιαννιτσῶν, μέ θέμα: “*Ἄγιος Κοσμάς ὁ Αἰτωλός: θεολόγος τῆς Ἐκκλησίας καί διδάσκαλος τοῦ γένους*” (Γιαννιτσά 29 Μαΐου 2012).

▶ 17. Στο Κέντρο Ἐνοριακῆς Διακονίας Ἱεροῦ Ναοῦ ἀγίου Νικολάου Πατρῶν, μέ θέμα: “*Τά μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ὡς λόγος περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς τοῦ κόσμου*” (Πάτρα 6 Ἰουνίου 2012).

▶ 18. Σέ ἐκδήλωση τῆς Ἐνωμένης Ρωμηοσύνης στήν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Α.Π.Θ., μέ θέμα: “*Τό θεολογικό ἔργο τοῦ ἀγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ*” (Θεσσαλονίκη 18 Ἰουνίου 2012).

▶ 19. Στήν Ε΄ Ἱερατική Ἡμερίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “*Σύνδεσμος καί ἐνότητα κλήρου καί λαοῦ στή θεολογία καί ζωή τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας*” (Ρίζα 24 Σεπτεμβρίου 2012).

▶ 20. Στούς Ἀκαδημαϊκούς Διαλόγους τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, μέ θέμα: “*Ἡ ἐνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ καί ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου*” (Βέροια 16 Δεκεμβρίου 2012).

▶ 21. Στο Σεμινάριο Ειδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2012-2013), μέ θέμα: “*Ἡ θεολογική μεθοδολογία τοῦ ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ*” (Θεσσαλονίκη 8 Ἰανουαρίου 2013).

▶ 22. Στήν Ἱερατική Σύναξη τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ, μέ θέμα: “*Ὁ Χριστός στήν πρωτολογία, τήν ἱστορία καί τήν ἐσχατολογία τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας*” (Καισαριανή 16 Ἰανουαρίου 2013).

▶ 23. Στην έκδήλωση προς τιμήν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, μέ θέμα: “*Ἡ πνευματική ἀναζήτηση τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου καί οἱ τρεῖς Ἱεράρχες*” (Ἱ. Ν. Ἁγίου Νεκταρίου, Θεσσαλονίκη 27 Ἰανουαρίου 2013)

▶ 24. Στό Ἐπιμορφωτικό Σεμινάριο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Γλυφάδας, Ἑλληνικοῦ, Βούλας, Βουλιαγμένης καί Βάρης, μέ θέμα: “*Τά θεολογικά θεμέλια τοῦ ἀντιαιρετικοῦ ἀγώνα τῆς Ἐκκλησίας*” (Βούλα 11 Μαρτίου 2013).

▶ 25. Στό Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2013-2014), μέ θέμα: “*Τό ἄνωγόν στή θεολογία καί ζωή τῆς Ἐκκλησίας κατά τόν 8^ο-9^ο αἰῶνα*” (Θεσσαλονίκη 10 Δεκεμβρίου 2013).

▶ 26. Στό Σεμινάριο ἀντιαιρετικῆς δράσης τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου, μέ θέμα: “*Οἱ θεμελιώδεις βάσεις τοῦ ἀντιαιρετικοῦ ἀγώνα στήν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία*” (Ὁρεστιάδα 26 Μαΐου 2014).

▶ 27. Στό Ἐπιμορφωτικό Σεμινάριο Στελεχῶν Ἐνοριακῶν - Κατηχητικῶν Συνάξεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου, μέ θέμα: “*Οἱ θεολογικοί πυλώνες τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς*” (Ὁρεστιάδα 27 Μαΐου 2014).

▶ 28. Στούς Ἀκαδημαϊκοὺς Διαλόγους τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας, Ναούσης καί Καμπανίας, μέ θέμα: “*Ἡ ἐπικαιρότητα τῶν Διδαχῶν τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ*” (Βέροια 23 Νοεμβρίου 2014).

▶ 29. Στό Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2014-2015), μέ θέμα: “*Ἡ περιχώρησις καί οἱ συνέπειές της γιά τόν ἄνθρωπο στή θεολογία τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ*” (Θεσσαλονίκη 3 Μαρτίου 2015).

▶ 30. Στό Μακεδονικό Παρατηρητήριο ὑπό τήν εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, μέ θέμα: “*Τά θεολογικά θεμέλια τοῦ ἀντιαιρετικοῦ ἀγώνα τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας*” (Θεσσαλονίκη 2 Νοεμβρίου 2015).

▶ 31. Στό Σεμινάριο Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Παλαιοκάστρου, μέ θέμα: “*Ἡ φανέρωσις τοῦ ἀνθρώπου στό σταυρό καί τήν ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ*” (Παλαιόκαστρο 11 Μαΐου 2017).

▶ 32. Σέ συνάντησι φοιτητῶν καί καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ ἁγίου Σεργίου Ρωσίας, μέ θέμα: “*Ἡ ὀρθόδοξη πίστις καί ζωή στοὺς Λόγους τοῦ ἁγίου Παΐσιου τοῦ ἁγιορείτου*” (Θεσσαλονίκη 12 Ἰουλίου 2017).

▶ 33. Στην Ἱερατική Σύναξι τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καρπενησίου, μέ θέμα: “*Ὁ ἄνθρωπος καί ἡ ἐν Χριστῷ ζωή του στήν ὀρθόδοξη θεολογία*” (Καρπενήσι 16 Ὀκτωβρίου 2017).

▶ 34. Στό Ἐπιμορφωτικό Σεμινάριο Στελεχῶν Ἐνοριακῶν - Κατηχητικῶν Συνάξεων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου, μέ θέμα: “*Ἡ σωτηρία τοῦ ὅλου ἀνθρώπου στήν ὀρθόδοξη παράδοσις*” (Διδυμοτεῖχο 18 Ὀκτωβρίου 2017).

▶ 35. Στην Ίερατική Σύναξη τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου, μέ θέμα: “Τά ἔσχατα στή θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας” (Διδυμότειχο 19 Ὀκτωβρίου 2017).

▶ 36. Στό Πρόγραμμα Εἰσηγήσεων Ἀνοικτοῦ Πανεπιστημίου, συνδιοργανούμενο ἀπό τήν Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν, τό Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, τό Πανεπιστήμιο Μακεδονίας καί τήν Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας καί Δευτεροβάθμιας Ἐκπαίδευσης Κεντρικῆς Μακεδονίας, μέ θέμα: “Ἡ ὀρθόδοξη ἀνθρωπολογία ἐνώπιον τῶν προκλήσεων τοῦ 21^{ου} αἰῶνα” (Θεσσαλονίκη 27 Μαρτίου 2018).

▶ 37. Στην ἐτήσια ἐκδήλωση τοῦ Συλλόγου “Οἱ Φίλοι τῶν Οἰνουσσῶν”, μέ θέμα: “Ἡ κοινωνία τῶν χαρισμάτων στή ζωή τῆς Ἐκκλησίας κατά τόν Ἀπόστολο Παῦλο” (Οἰνούσσει 29 Ἰουνίου 2018).

▶ 38. Στή Σχολή Γονέων τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “Ὁ τρόπος τῆς Ἐκκλησίας στή θεολογία καί ἐν Χριστῷ ζωή τῆς” (Θέρμο 3 Ὀκτωβρίου 2019).

▶ 39. Στό Σεμινάριο Εἰδίκευσης Πτυχιούχων τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τοῦ Α.Π.Θ. (Πρόγραμμα Βυζαντινῆς Θεολογίας 2019-2020), μέ θέμα: “Ἡ μοναστική θεολογική παράδοση κατά τόν Θεόδωρο Στουδίτη” (Θεσσαλονίκη 13 Ἰανουαρίου 2020).

▶ 40. Στή Σχολή Γονέων τῆς Ίερᾶς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καί Ἀκαρνανίας, μέ θέμα: “Ἡ σωτηρία τοῦ ὄλου ἀνθρώπου στή θεολογία καί ζωή τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας” (Ἀργίτιο 26 Ἰανουαρίου 2020).

✠ ✠ ✠

ΙΑ΄. ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

Ἄγγλικά, Γαλλικά.

— ✠ ✠ ✠ —